Forex Zararında SPK Sorumlu mu?

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Danıştay 13. Daire	23.10.2024	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2020/3081	2024/4243	İYUK 46, 48, 49, 45, 2499 s. SPKn (mülga)

ÖZET

Forex işlemlerinde zarar eden yatırımcı, SPK'nın piyasayı düzenlemediği ve aracı kurumları denetlemediği iddiasıyla 380.000 TL tazminat istedi. Mahkeme, risk bildirimi yapıldığını ve illiyet bağı kurulamadığını belirterek reddetti; Danıştay onadı, SPK'nın geç temyizini süreden reddetti.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/forex-zarari-spk-hizmet-kusuru-tazminat-danistay-2024-4243/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Danıştay 13. Daire Başkanlığı 2020/3081 E. , 2024/4243 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No:2020/3081

Karar No:2024/4243

TEMYİZ EDENLER : 1- (DAVACI) ...

VEKİLİ : Av. ...

2- (DAVALI) ... Piyasası Kurulu

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU : ... Bölge İdare Mahkemesi ...İdari Dava Dairesinin... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının, davalı idare tarafından vekalet ücreti yönünden düzeltilerek onanması; davacı tarafından ise esası yönünden temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: Davacı tarafından, davalı idarenin kaldıraçlı alım satım piyasalarını (foreks) yatırımcıları koruyacak şekilde düzenlemediği, faaliyet gösteren aracı kurumları zamanında ve etkin şekilde denetlemediği, görev ve sorumluluklarını yerine getirmediği, hizmet kusuru bulunduğu ileri sürülerek 380.000,00-TL maddi tazminatın yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesince verilen... tarih ve E:..., K:... sayılı kararda; 2011 yılına kadar herhangi bir gözetim ve denetime tabi olmadan piyasanın kendi belirlediği kurallar çerçevesinde yürütülen ve foreks adıyla bilinen kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin muhtelif şikayetler dahilinde mülga 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve mülga Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri ve Bu İşlemleri Gerçekleştirebilecek Kurumlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ'in yürürlüğe konulduğu, 31/08/2011 tarihinde davalı idarece, kaldıraçlı alım satım işlemlerinin yalnızca Kurul tarafından yetkilendirilen kuruluşlar tarafından gerçekleştirilebileceğinin yapılan basın açıklaması ile kamuoyuna duyurulduğu, Tebliğ uyarınca denetim ve gözetim görevlerinin yerine getirildiği, bu bağlamda izinsiz olarak faaliyet gösteren kuruluşlar hakkında suç duyurusunda bulunulduğu ve idari para cezalarının uygulandığı, Tebliğ'de belirtilen şartların sağlanıp sağlanmadığı hususunda belirli aralıklarla denetimler yapıldığı;

Öte yandan, kaldıraçlı alım satım piyasasında yatırım yapmak üzere hesap açan davacıya Tebliğ uyarınca risk bildirim formunun sunulduğu, anılan formda uygulanan ücret ve komisyonlarla ilgili bilgi verildiği, kaldıraçlı alım satım işlemlerinin çok riskli olduğu, yetkili kuruluşun yapacağı tavsiyelerin eksik ve doğrulanmaya muhtaç olabileceği hususunun dikkate alınması gerektiği, ters fiyat hareketleri sonucunda zarar edilebileceği ve analizlerde hata olabileceği yönünde her türlü uyarının yapılmış olduğu;

Her ne kadar davacının yatırım amacıyla gerçekleştirdiği kaldıraçlı işlemler nedeniyle bir zarara uğradığı açık ise de, büyük ölçüde sözü edilen işlemlerin doğasında barındırdığı ve en başından itibaren davacı tarafından bilinen riskin gerçekleşmesinden kaynaklanan bu zararın, davalı idarenin görev alanında bulunan hizmetlerin işlememesi, geç ya da kötü işlemesinden kaynaklanmadığı, zarar ile idarenin eylemleri arasında uygun illiyet bağının varlığından söz edilemeyeceği, nitekim aynı dönemde aynı piyasada benzer yatırım işlemlerini yaparak bu işlemlerden umulan ekonomik yararı elde etmiş kişi ve kurumların da bulunduğu anlaşıldığından, maddi tazminata hükmedilmesi için gerekli koşulların oluşmadığı sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle davanın reddine, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.362,00-TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti: ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesince; istinaf başvurularına konu İdare Mahkemesi kararının usul ve hukuka uygun olduğu ve taraflarca ileri sürülen iddiaların söz konusu kararın kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediği belirtilerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesinin 3. fıkrası uyarınca istinaf başvurularının reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENLERİN İDDİALARI: Davacı tarafından, kamu görevlilerinin açıklamalarında piyasaya müdahale bakımından biraz daha geç kalınması halinde çok büyük mağduriyetlerin ortaya çıkacağının belirtildiği, borsa dışı yüksek kaldıraçlı işlemlerin 10/02/2017 tarihinde kaldırıldığı, sürekli olarak küçük yatırımcıların kaybettiği, aracı kurumların kazandığı, kamu görevlilerince foreksin kumar olarak nitelendirildiği, Meclis'te bu konuda araştırma komisyonu kurulduğu, küçük yatırımcıların yatırımlarını kaybettiği, dönemin Kurul başkanı ve üyelerinin görevden alındığı, birçok kamu görevlisinin FETÖ terör örgütüyle bağlantısı nedeniyle görevden alındığı, darbe girişimi sonrası birçok tedbirin alındığı ve idari para cezasının verildiği, davalı idarenin hizmet kusurunu gösterir delil ve belgelerin sunulduğu, hiçbir yatırımcının kâr elde etmediği, aracı kurumlar tarafından yatırımcıları yanıltıcı ve aldatıcı birçok reklam yapıldığı, bu reklamların idarece denetlenmediği, aldatıcı reklamların daha sonra yasaklandığı, pek çok raporda ve açıklamada foreks işlemlerinin genel yatırımcıya uygun olmadığının belirtildiği, diğer ülkelerde bu kadar yüksek kaldıraç oranlarının belirlenmediği;

Davalı idare tarafından, konusu para olan davada nispi vekalet ücretine hükmedilmesi gerektiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI: Davalı idare tarafından, gerekli düzenlemelerin yapıldığı, yatırım kararları ve kullandıkları uygulamalar konusunda yatırımcıların sorumlu olduğu, kaldıraçlı işlemlerin daha sık denetlendiği, temyize konu kararın vekalet ücreti yönünden düzeltilerek onanması gerektiği belirtilerek istemin reddi gerektiği savunulmuştur.

Davacı tarafından savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'IN DÜŞÜNCESİ: Davacının temyiz isteminin reddi ile usul ve yasaya uygun olan Bölge İdare Mahkemesi kararının onanması gerektiği; davalı idarenin kanuni süresi içinde temyiz isteminde bulunulmadığından istemin süre yönünden reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

Davacının temyiz istemi yönünden;

Bölge idare mahkemesi kararlarının temyizen bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı halinde mümkündür. Temyizen incelenen karar usul ve hukuka uygun olup, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenleri kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

Davalı idarenin temyiz istemine gelince;

2577 sayılı Kanun'un "Temyiz" başlıklı 46. maddesinin birinci fıkrasında, Danıştay dava dairelerinin nihai kararları ile bölge idare mahkemelerinin aynı madde sayılan davalar hakkında verdikleri

kararlar, başka kanunlarda aksine hüküm bulunsa dahi Danıştayda, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde temyiz edilebileceği kurala bağlanmıştır.

Aynı Kanun'un "Temyiz dilekçesi" başlıklı 48. maddesinin üçüncü fıkrasında, temyiz dilekçelerinin, ilgisine göre kararı veren bölge idare mahkemesine, Danıştaya veya 4'üncü maddede belirtilen mercilere verileceği ve kararı veren bölge idare mahkemesi veya Danıştayca karşı tarafa tebliğ edileceği, karşı tarafın, tebliğ tarihini izleyen otuz gün içinde cevap verebileceği, cevap veren tarafın kararı süresinde temyiz etmemiş olsa bile düzenleyeceği dilekçesinde temyiz isteminde bulunabileceği, bu takdirde cevap dilekçesinin temyiz dilekçesi yerine geçeceği düzenlemesine yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, temyize konu kararın davacı vekili Av. ...'ya 14/07/2020 tarihinde tebliğ edildiği, davacı vekili tarafından 06/08/2020 tarihli dilekçeyle söz konusu kararın bozulması istemiyle temyiz talebinde bulunulduğu, anılan dilekçenin davalı idarenin elektronik tebligat adresine 12/08/2020 tarihinde ulaştığı ve bu tarihi izleyen beşinci günün sonunda 17/08/2020 tarihinde tebliğ edilmiş sayıldığı, bunun üzerine davalı idarece 23/09/2020 tarihinde, davacının temyiz isteminin reddi ile temyizi istenilen kararın vekalet ücreti yönünden düzeltilerek onanması talebiyle temyiz isteminde bulunulduğu görülmüştür.

2577 sayılı Kanun'un 46. maddesinin birinci fıkrası uyarınca temyiz incelemesine tabi uyuşmazlıklarda kararın tebliğinden itibaren otuz günlük süre içinde temyiz yoluna başvurulabileceği, anılan Kanun'un 48. maddesinin üçüncü fıkrasında ise bu sürenin kaçırılmış olması durumunda karşı tarafın süresi içinde yaptığı temyiz başvurusuna cevap dilekçesinde temyiz isteminde bulunulabileceğinin düzenlendiği, bakılan uyuşmazlıkta, temyize konu kararın 11/07/2020 tarihinde, davacının temyiz dilekçesinin ise 17/08/2020 tarihinde davalıya tebliğ edildiğinin görüldüğü, bu durumda, davalı idarece en geç 17/08/2020 tarihinden itibaren otuz günlük cevap verme süresi içinde temyiz isteminde bulunulması gerekirken bu süre geçirildikten sonra 23/09/2020 tarihinde Mahkeme kayıtlarına giren temyize cevap dilekçesiyle temyiz isteminde bulunulduğu anlaşıldığından, temyiz isteminin süre aşımı nedeniyle incelenmesine imkan bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. DAVACININ TEMYİZ İSTEMİNİN REDDİNE,

2. Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddine ilişkin İdare Mahkemesi kararına yönelik istinaf başvurularının reddi yolundaki ... Bölge İdare Mahkemesi...İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı temyize konu kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, anılan kararın ONANMASINA,

3. DAVALININ TEMYİZ İSTEMİNİN SÜRE AŞIMI NEDENİYLE REDDİNE,

4. Temyiz giderlerinin istemde bulunanlar üzerinde bırakılmasına,

5. Posta giderleri avansından artan tutarın taraflara iadesine,
6. Davacının adli yardım istemi İdare Mahkemesince kabul edildiğinden, temyiz aşamasında tahsil edilmeyen yargılama giderlerinin 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 339. maddesinin birinci fıkrası uyarınca davacıdan tahsili için Mahkemesince ilgili tahsil dairesine müzekkere yazılmasına,

7. 2577 sayılı Kanun'un 50. maddesi uyarınca, bu kararın taraflara tebliğini ve bir örneğinin de ... Bölge İdare Mahkemesi... İdari Dava Dairesine gönderilmesini teminen dosyanın ...İdare Mahkemesine gönderilmesine, 23/10/2024 tarihinde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.